

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

DUHOVÁ CESTA

Motto „Neotvírejme dětem dveře,
ale pomozme jim najít ten správný klíč, aby si je otevřely samy“

**Mateřská škola DUHA Třebíč,
Jaroslava Haška 835/31, 674 01 Třebíč**

Účinnost dokumentu: 1. 9. 2024
č.j. Pro-34/2024

Obsah

1. Identifikační údaje o škole
2. Obecná charakteristika školy
3. Podmínky vzdělávání
  - 3.1 Věcné podmínky
  - 3.2 Životospráva
  - 3.3 Psychosociální podmínky
  - 3.4 Organizace
  - 3.5 Řízení mateřské školy
  - 3.6 Personální a pedagogické zajištění
  - 3.7 Spoluúčast rodičů
  - 3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
  - 3.8.1 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka
  - 3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných
  - 3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí s odkladem školní docházky
  - 3.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let
    - 3.11.1 Organizace vzdělávání
4. Organizace vzdělávání
  - 4.1 Počet tříd včetně bližších charakteristik
  - 4.2 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd
  - 4.3 Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou pedagogů
    - 4.3.1 Organizace třídy zaměřené na rozvoj komunikačních dovedností dětí
    - 4.3.2 Organizace třídy pro děti od 2 do 3 let věku
  - 4.4 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy
  - 4.5 Povinné předškolní vzdělávání
5. Charakteristika vzdělávacího programu
  - 5.1 Zaměření školy
  - 5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu
  - 5.3 Metody a formy vzdělávání
  - 5.4 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných
6. Obsah předškolního vzdělávání
7. Evaluace a vlastní hodnocení školy

1. Identifikační údaje o škole

Název ŠVP PV:	„DUHOVÁ CESTA“
Název školy:	Mateřská škola DUHA Třebíč Jaroslava Haška 835/31, 674 01 Třebíč Příspěvková organizace
Zřizovatel:	Město Třebíč, Karlovo náměstí 104/55 674 01 Třebíč
Ředitelka:	Ivana Procházková
Zástupkyně ředitelky:	Bc. Romana Černá
Zástupkyně ředitelky pro pracoviště Dukovanská:	Mgr. Júlia Bartůňková
Telefon:	568 526 301
E-mail:	reditelka@msduha.cz
Webové stránky:	www.msduha.cz
Datová schránka:	fubgah5
Pracoviště MŠ DUHA:	Jaroslava Haška 835/31 Dukovanská 973/6 Kpt. Jaroše 1020/31
Na zpracování ŠVP PV se podílely:	Ivana Procházková – ředitelka školy a zástupkyně ředitelky mateřské školy
Pedagogická rada projednala dne:	29. 8. 2024
Vydala ředitelka školy:	Ivana Procházková
Rodiče a veřejnost byli seznámeni s programem:	září 2024

Příspěvková organizace vznikla dne 1. 1. 2000 dle zřizovací listiny, kterou vydalo Město Třebíč dne 11. 11. 1999.
IČO: 702 833 11; RED-IZO: 600 120 821; IZO: 103 031 014

2. Obecná charakteristika školy

- ❖ Mateřská škola DUHA v Třebíči je právním subjektem od roku 2000
- ❖ Zřizovatelem školy je Město Třebíč
- ❖ Ředitelství školy sídlí na Jar. Haška 835/31
- ❖ Mateřská škola DUHA má 11 tříd
- ❖ Odloučená pracoviště školy jsou na ulici Dukovanská a 1 třída při ZŠ Kpt. Jaroše
- ❖ Od roku 2003 všechny třídy pracují v souladu s programem Začít spolu

Jednotlivá pracoviště MŠ DUHA jsou umístěna v poměrně hustě osídlené zástavbě panelových domů a lokalitě soukromých řadových domků. Vybavenost celého sídliště pro vzdělávání doplňuje základní škola.

Příroda v okolí mateřské školy poskytuje podněty pro environmentální výchovu a vzdělávání přímo v přírodě, umožňuje tak plnit tematické úkoly či projekty vycházející z třídních programů.

Budovy školy jsou pavilonového typu, postaveny byly v 80. letech minulého století. Každá třída má vlastní vchod. V posledních letech byla vyměněna okna a budovy jsou zateplené.

1 třída na pracovišti Dukovanská, která již není využívána ke vzdělávání dětí, slouží od roku 2016 jako vzdělávací metodické centrum pro širší oblast předškolních i školních pedagogů v rámci regionu i republiky v oblasti programu ZS.

Mateřská škola DUHA Třebíč byla 18. 3. 1996 zařazena do sítě škol. V současnosti má 3 pracoviště:

- **na ulici Jar. Haška 835/31 – sídlo ředitelství – statutární orgán**
e-mail: reditelka@msduha.cz ; telefon: 568 826 301
  - **na ulici Dukovanská 973/6 – odloučené pracoviště – zástupce ředitele školy**
e-mail: dukovanska@msduha.cz ; telefon: 568 826 789
  - **na ulici Kpt. Jaroše 1020/31 – v ZŠ Kpt. Jaroše - odloučená třída s výdejnou jídla, stravu dětí zajišťuje základní škola**
- **součástí 2 pracovišť jsou – školní jídelny – vývařovny**
  - **hygienická a cílová kapacita školy - 308 dětí**
  - **současná naplněnost vyžaduje výjimky z počtu dětí především z důvodů přijetí dvouletých dětí do běžných tříd**

Pedagog, AP, ŠA	Pracovník ŠJ	Pracovník provozu	THP
23 / 7 / 1	8	6	1

Pracoviště Jar. Haška

Budova školy je členěna do tří dvoupodlažních bloků, obklopena velkou travnatou zahradou. V přízemí se nachází – hospodářské oddělení, třídy červená a duhová. V prvním podlaží jsou – třídy zelená, žlutá a bílá / speciální – zřízena podle § 16 odst. 9/. Veškeré třídy jsou navzájem propojeny chodbami a schodišti. Vstup bez bariér, vhodný pro integraci tělesně postižených dětí, je možný v červené třídě.

Pracoviště Kpt. Jaroše

Třída se nachází v přízemí Základní školy Kpt. Jaroše, kde jí byly uvolněny prostory, které Město Třebíč upravilo v roce 2012 pro vzdělávání předškolních dětí. Třída má výdejnu jídla, stravování dětí a zaměstnanců je zajišťováno ŠJ základní školy. Třída je bezbariérová.

Pracoviště Dukovanská

Budova školy je členěna do tří dvoupodlažních bloků a jednoho přízemního bloku. Taktéž je obklopena velkou travnatou zahradou. V přízemí se nachází – hospodářské oddělení, třídy červená, zelená a oranžová. V prvním podlaží jsou – třídy žlutá, modrá a bílá / v současné době přebudována na školící centrum, většinou využívané pro zájmy školy/. Veškeré třídy jsou navzájem propojeny chodbami a schodišti. Vstup bez bariér, vhodný pro integraci tělesně postižených dětí, je možný v červené, zelené a oranžové třídě.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory, jež umožňují takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí při dodržení bezpečnostních a hygienických norem.

Prostor tříd je rozdělen do částí, které děti stimulují ke hře a práci, jsou to tzv. Centra aktivit. Tyto koutky, které umožňují hru i tvůrčí práci jednotlivcům i skupině, jsou vybaveny různými předměty a materiály, jsou označeny nápisy (např. ATELIÉR, KNIHY A PÍSMENA, DÍLNA, DOMÁCNOST, DOPRAVA, DRAMATIKA, POKUSY A OBJEVY, KOSTKY, MANIPULAČNÍ A STOLNÍ HRY) a je zde vyznačen počet míst, tzn. kolik dětí může v danou chvíli v centru pracovat. Centra aktivit vytváří prostor pro učení se od sebe navzájem, nápodobou i pozorováním. Děti pracují v malých skupinkách, mohou spolu komunikovat, řešit problémy, rozhodovat se. Jsou tak vedeny k samostatnosti a spolupráci.

Nadstandardní vybavení tříd hračkami, pomůckami i metodickými materiály odpovídá počtu dětí i jejich věku.

Děti se samy podílejí na úpravě a výzdobě prostor, a to především svými výtvary.

Kromě třídy pro děti mladší 3 let jsou všechny třídy heterogenní, což mimo jiné umožňuje umístění sourozenců v jedné třídě.

Výhodou našich pracovišť je, že ač jsme ve středu sídliště, máme možnost vycházet s dětmi do blízkého lesíka, údolí s potokem a rybníky.

- ✚ **máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, materiálních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností v horizontu dalších let, upravit školní zahrady a terasy u jednotlivých budov tak, aby se zde mohlo co nejpřirozeněji uskutečňovat vzdělávání dětí v přírodním prostředí.**

Pracoviště Jar. Haška

- třídy - prostorné, prosvětlené, s možnostmi různých koutků umožňujících individuální i kooperační činnosti dětí, zastínění žaluziové
- podlaha – část kryta kobercem, druhá část je PVC
- nábytek ve třídách je barevně rozlišen, velikost židlí a pracovních stolků odpovídá hygienickým normám a požadavkům
- možnost variabilního přeskupování a utváření hracích koutků – Center aktivit
- prostory herny jsou opatřeny kobercovými házecími stěnami, tělocvičným nářadím
- u bílé, červené a duhové třídy je možné omezeně využívat v teplém období terasy
- přilehlé umývárny a toalety plně odpovídají hygienickým požadavkům
- uložení hraček a pomůcek - ve skříních a otevřených policích – vše v dosahu dětí, umožňuje dětem vlastní volbu, výběr
- u každé třídy je výdejna jídel – kuchyňka – kvalitně vybavena, odpovídá hygienickým předpisům, organizačním možnostem
- přenosná lehátka jsou uložena ve skladových prostorech u tříd
- **nedostatky jsou těžce řešitelné, vychází z uspořádání školy postavené v roce 1985**
- ✚ **obnova vybavení školní kuchyně – do 2 let**
- ✚ **výměna vnitřních dveří – do 5 let**
- ✚ **obnova povrchu teras – v horizontu 7 let**

Zahrada

Rozlehlá travnatá plocha, úprava a údržba takové plochy náročná na práci a finance.

- zahrada umožňuje částečně aktivitu dětí – hrací plochy pro míčové hry, různé aktivity na ploše – bludiště, skákací panák apod.
- vahadlová houpačka
- 3x pískoviště, besídka
- altán, který slouží i jako učebna v přírodě, součástí jsou přenosné kontejnery na pokusy a pěstování.
- domek na hračky vybaven záchodkem a umyvadlem pro potřeby dětí
- využití svahu pro další aktivity / skluzavka, venkovní lezecká stěna/
- hrací koutky
- věž s klouzačkou
- vodní labyrint

Nedostatky

- **zahrada pozbývá házecí plochy pro míčové hry, přírodní labyrinty a hrací zákoutí**
- **nutnost postupné revitalizace travnaté plochy**

- ✚ záměrem je pokračovat v budování aktivních prostor na školní zahradě – včetně přírodního hlediště – do 5 let
- ✚ záměrem vedení školy bude zaplnit prostor přírodními labyrinty, hmatovou stezkou, hracími prvky – do 2 let

Metodické vybavení, pomůcky, didaktika, knihy

Vybavenost metodickými materiály, pomůckami a potřebami pro efektivní výchovnou a vzdělávací činnost pro pedagogické pracovníky je dostačující, postupně je i doplňována dle finančních možností školy. Do této kategorie také patří aktuální literatura pro nové směry ve školství, kde má naše škola snahu držet přední místo v místě působení. Učitelky se neustále vzdělávají, rozšiřují dosažené vzdělání o nová aktuální témata v pedagogice i psychologii.

- kabinety dostatečně vybaveny – aktuálně pravidelně doplňovány
- didaktické pomůcky v rámci možností doplňovány
- **knihovna – pedagogická**, která slouží také jako metodická **pomoc rodičům**
- **knihovna** – pro potřebu dětí – také doplňována (např. v rámci projektu MAP)
- nadstandardní pomůcky pro didaktické, či námětové hry
- vybavenost tříd audio technikou, ve třech třídách video technika – **nutno postupně obnovit**
- **profesionální zesilovač – reproduktory** / pro potřeby pěveckého souboru/
- **keramická pec** – pro potřebu školy
- **laminovací přístroje, řezačky, vazače...**

Technické zázemí

- **2x počítače s připojením na internet a** patřičnými programy
- **1x Smart tabule – přízemí – červená třída**
- **telefonní ústředna** – propojení do všech tříd
- **wifi + notebooky + tiskárna – připojení** ve třídách pro potřeby pedagogů
- **3x kopírka** pro účely školy
- **2 pračky, žehlička**
- **1 sušička**
- **4 myčky** – na výdejních jídel
- **sekačka na trávu, křovinořez**
- **chladničky a mikrovlnné trouby** pro zaměstnance
- **sněhová fréza** – na odklizení sněhu
- **vybavenost školní jídelny** – postupně prochází obnovou

- ✚ záměrem je obnova, případné doplnění mediální techniky – v dohledu 2 let

Pracoviště Kpt. Jaroše

- třída - prostorná, prosvětlená, s možnostmi různých koutků, zastínění žaluziové
- podlaha – část kryta kobercem, druhá část je PVC
- nábytek ve třídě barevně rozlišen, velikost židlí a pracovních stolků odpovídá hygienickým normám a požadavkům na heterogenní skupinu dětí

- možnost variabilního přeskupování a utváření hracích koutků
- prostory herny jsou opatřeny kobercovou házecí stěnou, tělocvičným nářadím
- ke třídě přináležejí umývárna a toalety, plně odpovídají hygienickým požadavkům
- uložení hraček a pomůcek - ve skříních a otevřených policích – vše v dosahu dětí
- lehátka pro odpočinek dětí jsou uskladněna v přilehlém prostoru a pro odpolední odpočinek jsou rozmístěna v hrací části třídy
- u třídy je výdejna jídla – kuchyňka – kvalitně vybavena, odpovídá hygienickým předpisům, organizačním možnostem

Zahrada

Třída většinou využívá zahradu kmenové mateřské školy. Má možnost využití i zahrady a hřiště při základní škole.

Metodické vybavení, pomůcky, didaktika, knihy

Platí totéž, co pro pracoviště Jar. Haška – učitelky mají částečně vlastní vybavení, částečně si materiály přenášejí z hlavní budovy školy.

Technické zázemí

- **mobilní telefon**
- **notebook**
- **kopírka**
- **pračka, žehlička**
- **myčka**
- **chladnička a mikrovlnná trouba** pro zaměstnance

Pracoviště Dukovanská

Podobná budova jako na Jar. Haška, ale o 1 pavilon větší

- třídy – jsou prostorné, prosvětlené, zastínění žaluziové – v jejich možnostech je uspořádání různých koutků aktivit – a to ve všech třídách
- podlaha – část pokryta kobercem, část kryta PVC
- nábytek ve třídách – opět barevně rozlišen, jeho uspořádání otevřených skříněk a zpřístupnění dětem vyhovuje pro zajištění koutků center aktivit – hracích koutků
- dětský nábytek – odpovídá hygienickým normám u heterogenních skupin
- uložení hraček v otevřených, dětmi přístupných policích a skřínkách
- prostory herny opatřeny házecími plochami, tělocvičným nářadím
- výdejny jídel – odpovídají hygienickým normám a předpisům
- koše a jiné kontejnery doplňují estetický vzhled tříd v náležité barvě
- vybavenost o nové pomůcky, zařízení se postupně realizuje
- vybavenost technikou pro pedagogickou práci je obdobná jako na MŠ J. Haška

- **obnova povrchu teras – v horizontu 7 let**
- **rekonstrukce podlahových povrchů – do 5 let**
- **obnova zařízení školní kuchyně – do 2 let**
- **výměna vnitřních dveří – do 7 let**

- ✚ **připravit třídu pro vzdělávání dětí (školící místnost) – nárůst obyvatel města v souvislosti s dostavbou Dukovan – v horizontu 7 let**

Zahrada

Velký rozlehlý areál okolo celého komplexu budov, velké travnaté plochy, čtyři pískoviště. Plocha u příjezdového vchodu je natolik rozměrná, že by v budoucnu mohla sloužit pro další aktivity školy, po úpravách a celkové revitalizaci. Pro tuto realizaci nutno najít finanční prostředky.

- 4x pískoviště
- altán
- balanční prvky + doplňky z přírodního materiálu
- pětiboká víceúčelová stěna
- věž s klouzačkou
- vodní labyrint
- hrací koutky

Nedostatky

- opět chybí házecí plochy, plochy pro míčové hry / branky, koše/

- ✚ **záměrem je využít plochu pro keřový labyrint – do 3 let**
- ✚ **dále vytvářet zahradu se zákoutím a prvky pro environmentální výchovu i pohybové vyžití v podmínkách terénu, budování aktivních prostor a vybavení dalšími hracími prvky – investice – do 5 let**

Metodické vybavení, pomůcky, didaktika, knihy

Vybavenost pomůckami, metodickým materiálem, prostředky k pedagogické činnosti je dobrá, postupně se doplňuje o aktuální nové věci v souvislosti s programem školy.

- didaktické pomůcky doplňovány
- kabinety při každé třídě přístupné – menší prostory – vybaveny obdobně jako na pracovišti J. Haška
- **knihovna pedagogická** funkční – postupně doplňována – centralizovaná
- **žakovská knihovna** také doplňována o novinky (např. v rámci projektu MAP rozvoje vzdělávání ORP Třebíč II.)
- **audiotechnika** – v každé třídě – postupně modernizovat
- **videotechnika** – omezeně v některých třídách
- **laminátory, řezačky ...**
- nadstandardní pomůcky pro didaktické, či námětové hry
- dobrá vybavenost tělocvičného náradí a náčiní

Technické zázemí

- **2x kopírka** – pro potřeby školy
- **2x počítač – wifi + notebooky + tiskárna – připojení** ve třídách pro potřeby pedagogů
- **1x Smart tabule – žlutá třída**
- **2 pračky** na praní – pro potřeby školy

- 1 sušička
- 6 myček – kuchyňky u tříd
- chladnička a mikrovlnné trouby pro zaměstnance
- traktůrek na trávu – sekačka, sněhová fréza
- telefonní ústředna – propojení tříd

 záměrem je obnova, případné doplnění mediální techniky – do 2 let

3.2 Životospráva

- ✓ stravování zajišťují školní jídelny, dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava
  - ✓ **skladba jídelníčků** odpovídá **nutričním doporučením** a je sledován spotřební koš
  - ✓ **technologická úprava** potravin i tekutin odpovídá platným normám a předpisům, **upřednostňuje přípravu jídel dle zdravé výživy/** omezení tuků, cukrů, soli, využíváme čerstvých surovin, sezónní zeleniny a ovoce .../
  - ✓ stravování je obohaceno o **díl zeleniny a ovoce v přesnídávkách**
  - ✓ **pitný režim** – zajišťován školou jako součást stravovací jednotky po celý školní rok - celý den jsou na třídách konvice s čaji, vitamínovými nápoji, konvice s vodou
  - ✓ **dětem poskytujeme dostatek času na jídlo, do jídla je nenutíme, ale snažíme se, aby alespoň ochutnaly,** pokud jim v tom nebrání zdravotní omezení
  - ✓ **technická vybavenost** kuchyní je odpovídající době pořízení /1985/1986/, obnovení je závislé na rozpočtových možnostech školy ze strany zřizovatele
  - ✓ hygienické podmínky jsou **standardní** – průběžně kontrolovány a vylepšovány
  - ✓ **interval**y mezi jednotlivými jídly jsou opět dle norem a **nepřesahují délku 3 hodin**
  - ✓ **individuálně je možno stravovat dítě dle** kulturních odlišností, či diety, vždy po domluvě s vedením školy a zaměstnanci kuchyně
  - ✓ režim dne je upraven tak, aby byl pružný – s ohledem na individuální potřeby dětí
  - ✓ v průběhu denních činností jsou zařazovány tělovýchovné chvíle, dětem jsou umožněny spontánní pohybové aktivity jak při činnostech ve třídě, tak během pobytových činností venku
  - ✓ umožňujeme dětem dostatečně dlouhý pobyt venku, snažíme se do venkovního prostředí přenášet i řízené činnosti
  - ✓ v denním režimu je respektována individuální potřeba aktivity, klidu nebo spánku jednotlivých dětí; dětem s nižší potřebou spánku jsou po krátké relaxaci nabízeny klidové aktivity, které nenarušují odpočinek spících kamarádů
  - ✓ děti jsou vedeny ke zdravému životnímu stylu, učí se pečovat a chránit své zdraví
  - ✓ všichni zaměstnanci se chovají podle zásad zdravého životního stylu
- **vést děti k osvojování zdravých stravovacích návyků – nepřetržitě**
- **vytvářet prostor pro pohybové aktivity dětí – ve všech třídách zavést 1 den, ve kterém budou pohybové aktivity zavedeny významněji – průběžně**

3.3 Psychosociální podmínky

- ✓ vytváříme **bezpečné, respektující a přístupné prostředí pro všechny děti, rodiče i zaměstnance bez rozdílu**
  - ✓ podporujeme prosociální vztahy mezi dětmi, společnými pravidly **předcházíme šikaně a společensky nežádoucím jevům**, pravidla jsou pozitivně formulována a aktivně užívána
  - ✓ děti vedeme k aktivitě a samostatnému rozhodování, děti mají možnost volby, mají možnost zažít úspěch
  - ✓ **prostředí školy** působí esteticky, zdobí jej práce dětí – výtvary jsou umístěny tak, aby byly viditelné dětmi i jejich rodiči
  - ✓ **podnětné prostředí** – to je takové prostředí, které uvede do bdělosti celý nervový systém dítěte, které jej podněcuje, uspokojuje jeho zvědavost, je schopné zodpovědět mnoho otázek a zadat jich ještě mnohem víc
  - ✓ připravujeme děti na život **v multikulturní společnosti**, učíme je vnímat rozlišení, nacházet spojitosti, toleranci k odlišnostem
  - ✓ pro **bezproblémový přechod z rodiny** mají rodiče (zvláště nejmladších dětí) možnost využít adaptační režim
  - ✓ **otevřené třídy** zajišťují pozvolný přechod do nového prostředí
  - ✓ respektujeme **individuální potřebu spánku** a odpočinku, uspořádání tříd umožňuje klidové činnosti dětí i v průběhu dne
  - ✓ pedagogičtí pracovníci citlivě reagují na **individualitu každého dítěte** respektováním jeho potřeb (biologických, psychických, sociálních i vývojových)
  - ✓ **pedagog ctí a zachovává rovnocenné postavení každého dítěte** – vyvaruje se projevům nerovností, zesměšňování, podceňování a diskriminace
  - ✓ **učitelka** plánuje tak, **aby poměr spontánních a řízených činností** v denním programu či v jiných i mimoškolních aktivitách byl vyvážený, **připravuje prostředí, pozoruje, vyhodnocuje proces učení a na základě toho plánuje další kroky rozvoje dětí**
  - ✓ **pedagog využívá forem práce**, které umožní **prožitkové učení** tak, aby zaujaly a zaktivizovaly děti; **využívá formy popisného jazyka** / podmínkou je individuální diagnostika dítěte/
  - ✓ **vztah pedagog a dítě** je **partnerský** / pedagog **konkrétně oslovuje dítě jménem, dívá se ve stejné výšce dítěti do očí, nehodnotí obecně, spíše pojmenovává**, dává dětem **jasné a srozumitelné pokyny, klade otázky s otevřeným koncem/**
  - ✓ **pedagog se vždy chová taktně a respektuje intimitu při osobní hygieně či potřebě**
  - ✓ **přímost, vstřícnost, vcítění a naslouchání pedagoga** – **podporuje aktivní spoluúčast a samostatné rozhodování dítěte**
  - ✓ **je vždy vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování**, které nevede k samostatnosti a neurotizuje dítě, **nezdravá podpora** přílišné soutěživosti
  - ✓ **pedagog tak svým jednáním podporuje vzájemnou důvěru, toleranci, pomoc, ohleduplnost, solidaritu...**- nenásilně ovlivňuje prosociální směřování ...
-
- ✚ **záměrem je vytvářet bezpečné prostředí v MŠ - nepřetržitě**
  - ✚ **učit děti projevovat své city, umět je vyjádřit - průběžně**
  - ✚ **posilovat osobnostní rozvoj pedagogických pracovníků - neustále**

3.4 Organizace

- ✓ každá třída si tvoří vlastní program podle svých potřeb a potřeb dětí, obvykle je zaznamenan na třídní nástěnce, aby se na něj děti i učitelky mohly odvolávat
- ✓ vzdělávací program se uskutečňuje ve vzdělávacích blocích a tématech; pro záznam týdenního plánu je používána přehledná tabulka
- ✓ vzdělávací nabídka je strukturována do center aktivit, odráží cílené plánování samostatných nepřímo řízených činností, dále také přípravu ranních úkolů a námětů na zapojení rodičů do každého z témat
- ✓ významnou prevencí konfliktů mezi dětmi je stanovení a dodržování pravidel, která jsou v každé třídě tvořeny společně se skupinou dětí a jsou vždy pozitivně formulovány
- ✓ je zajištěn **pravidelný denní režim**, který je ale zároveň pružný a flexibilní a odráží logiku toho, že pracujeme v programu Začít spolu
  - po příchodu do školky čeká děti a jejich rodiče „Ranní úkol“, kdy cílem této aktivity je ulehčit vstup dětí i rodičů do třídy, vytvořit prostor pro vzájemnou komunikaci a možnost získávat rodiče pro spolupráci; děti si v ranním úkolu procvičují různé dovednosti – poznávání, počítání, grafomotoriku, jazykové dovednosti apod.; úkoly jsou provázané s tématem týdne a jsou tak motivací pro další práci během dne
  - následují volné hry a činnosti dle zájmu a potřeb dětí; v době adaptace mohou rodiče v tomto čase zůstat s dětmi ve třídě (rodiče mohou do třídy vstoupit i kdykoliv během dne i po ukončení adaptace – jsou vítanými pomocníky pedagoga)
  - mezi půl devátou a devátou mají děti připravenou svačinu; dětem jsou připomenuty hygienické návyky a děti si berou svačinu samostatně
  - po svačině se scházíme v „Ranním kruhu“ – následují třídní rituály – přivítání, kalendář, motivace k denním činnostem, prostor pro sdílení, tělovýchovná chvilka ...
  - po ranním kruhu odchází děti pracovat do pracovních koutků tzv. „Center aktivit“

MANIPULAČNÍ A STOLNÍ HRY - centrum je zaměřené především na rozvoj jemné motoriky, fantazie, trpělivosti, vůle pro dokončení díla. Rozvíjí dovednost spolupracovat, posiluje koordinaci oko-ruka. Rozvíjí se zde matematické představy, sociální dovednosti, tvůrčí a estetické vyjádření.

POKUSY A OBJEVY – centrum slouží k různým pozorováním, pokusům, podporuje chápání přírodních zákonů, vede k prožitkům a objevování. Rozvíjí se zde i logické myšlení, děti se učí poznávat barvy, geometrické tvary, počty, čísla, což vede k rozvoji matematické pregramotnosti dětí.

KOSTKY – zde je vytvořen prostor k sebevyjádření. Rozvíjí se zde fantazie, představivost a tvořivost. Děti si procvičují jemnou i hrubou motoriku, zvyšují sebedůvěru, rozvíjí sociální a jazykové dovednosti, upevňují znalosti z různých oblastí, rozvíjí inteligenci.

POHYB - vytváří prostor pro rozvoj přirozených pohybových dovedností dětí, rozvíjí hrubou i jemnou motoriku, posiluje sebedůvěru, odvahu, vede děti k samostatnosti, zároveň dává prostor ke spolupráci.

Centrum **DOMÁCNOST** je pracovní koutek, kde si děti mohou hrát na domácnost. Děti pracují se skutečnými potravinami, se skutečným náčiním – nože (příborové), hrnce, vařečky, struhadla .....

V centru **DRAMATIKA** probíhají především napodobivé a námětové hry. Děti si hrají, napodobují dospělé a učí se různým sociálním rolím. Rozvíjí své schopnosti zvládat různé situace a chápat je. Hry jsou důležité pro rozvoj všech oblastí vývoje dítěte. Nedílnou součástí tohoto centra je i hudba, která je univerzálním prostředkem komunikace, zábavy, poučení i uklidnění dětí.

Centrum **KNIHY A PÍSMENA** slouží k podchycení zájmu o literaturu, o čtení a psaní (především jde o nápodobu čtení a psaní). Je to místo, kde děti vnímají mluvenou a psanou podobu písma, kde manipulací s knihou i písmeny se pomalu s nimi seznamují a postupně je rozpoznávají na základě tvaru.

DÍLNA - v tomto pracovní-technicky zaměřeném centru aktivit mají děti možnost pracovat s různým materiálem a nástroji, které obvykle vidí v dílnách svých rodičů. Součástí tohoto centra je pískovna. Písek je materiál podporující smyslový a tělesný rozvoj, koordinaci svalů celého těla.

DOPRAVA - námětové hry tohoto centra vedou děti ke kooperaci, poskytují jim radost, podporují jejich činnost a zároveň rozvíjí fantazii. Děti komunikují, vyměňují si myšlenky, upevňují se zde znalosti z různých oblastí (matematika, fyzika, jazykové dovednosti).

ATELIÉR - výtvarné činnosti poskytují dětem radost, prožitek a uspokojení. Podporují u dětí tvořivost, představivost, činnost a zvědavost a rozvíjí fantazii. Ateliér rozvíjí city dětí a umožňuje komunikovat beze slov. Rozvíjí jemnou motoriku, hmat, zrakovou percepci, podporuje koordinaci a inteligenční schopnosti.

- „Hodnotící kruh“ – po práci v CA se scházíme opět v kruhu, abychom zhodnotily, jak se dětem pracovalo, co děti zaujalo, kdo jim pomáhal, jak se při činnosti cítily, co se během dne dozvěděly, případně, co objevily
- pobyt venku – většinou propojen s tématem týdne – využíváme velkou zahradu a blízké okolí – městské lesíky, údolí s potokem a rybníky, městský park
- příprava na oběd, hygiena, oběd – děti jsou vedeny k sebeobsluze a samostatnosti, učí se dodržovat pravidla stolování; děti do jídla nenutíme, usilujeme o to, aby doba jídla byla příjemnou a nestresující součástí běžného dne
- odpolední odpočinek – je důležitou součástí pobytu dítěte v mateřské škole; většina dětí je v MŠ více jak šest hodin – odreagování, odpočinek, spánek nebo klidové činnosti, jsou součástí jejich psychohygieny
- po odpolední svačině následují odpolední volné hry dětí až do doby jejich odchodu ze školky

3.5 Řízení mateřské školy

- ✓ školu řídí ředitelka, která odpovídá za to, že škola poskytuje vzdělávání v souladu s platnými právními normami České republiky
- ✓ ředitelka MŠ vytváří podmínky pro plynulý provoz zařízení a kvalitní výchovně vzdělávací činnosti ve všech třídách
- ✓ povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny v náplních práce a příslušných směrnících
- ✓ snahou vedení je vytvářet ovzduší vzájemné důvěry a tolerance
- ✓ ředitelka školy pravidelně vyhodnocuje práci všech zaměstnanců (kritéria pro hodnocení a odměňování), pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci

- ✓ vedení školy respektuje názor všech zaměstnanců i rodičů, nevyhýbá se konstruktivní a věcné kritice, neboť ta směřuje nejlépe k zamyšlení nad výsledky práce
- ✓ pedagogické a provozní porady jsou organizovány dle zpracovaného plánu (porady vedení 1x za měsíc, pedagogické 1x za dva měsíce, provozní 3x ročně)
- ✓ důležité informace jsou projednávány na poradách, ze kterých je veden zápis; mimořádné informace, zajímavosti či nabídky jsou zasílány e-maily, šířeny jsou též pomocí Messengeru, případně zapisovány do Informačního sešitu
- ✓ informační systém funguje i směrem ven – webové stránky školy, Facebook, nástěnky pro rodiče, emaily
- ✓ škola má zpracovaný školní řád
- ✓ školní vzdělávací program je vypracován ve spolupráci se všemi pedagogy
- ✓ ke spolupráci rády vyzýváme i samotné rodiče
- ✓ s rodiči se pravidelně setkáváme na schůzkách (celoškolních, třídních, individuálních), vedení školy úžeji spolupracuje s třídními zástupci
- ✓ mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, od roku 2023 máme navázanou spolupráci s organizací Mezi námi, která zajišťuje mezigenerační setkávání a spolupracujeme také se základními školami v nejbližším okolí (Kpt. Jaroše, Benešova, Na Kopcích), s místními organizacemi (FOŠ, Plavecká škola, MKS Třebíč) a s odborníky poskytujícími podporu a pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí (SPC Jihlava, SPC Březejec – pracoviště Třebíč)

- ✚ **záměrem je propracovat se k participativnímu a týmovému řízení školy – v horizontu 5 let**
- ✚ **i nadále vytvářet prostor pro kolegiální podporu a vzájemné sdílení**

3.6 Personální a pedagogické zajištění

- ✓ školu řídí ředitelka, která byla do funkce jmenována na základě konkurzního řízení s platností od 1. 8. 2018, v souladu s organizačním řádem školy přenesla ředitelka školy některé pravomoci na zástupkyně školy a na vedoucí školních jídelen, viz. pracovní náplně
- ✓ **pracovní náplně všech zaměstnanců** obsahují jednoznačné stanovení všech druhů činností
- ✓ v Mateřské škole DUHA Třebíč v současnosti pracuje 46 zaměstnanců – 23 pedagogů, 7 asistentů pedagoga, 1 školní asistent, 8 pracovníků školní jídelny a 7 provozních zaměstnanců
- ✓ pedagogický **sbor je stabilizovaný, profesionální**, je podporována týmová kolegiální atmosféra školy („Rotující návštěvy“, „Společné plánování“)
- ✓ pedagogičtí pracovníci mají **předepsanou odbornou kvalifikaci** – většina středoškolské vzdělání; 7 pedagogů (včetně pedagogů ve speciální třídě) má vysokoškolské vzdělání
- ✓ škola má zpracován plán i metodiku vedení začínajících učitelů
- ✓ **další vzdělávání** se plánuje **podle potřeb školy** / programu a úrovně pedagogické práce – závěry kontrolní činnosti/, podle nabídek vzdělávacích institucí – je preferován aktivní přístup; v době vzdělávání pedagogů je plnohodnotně zajištěn provoz školy
- ✓ **sebevzdělávání** vychází z hospitačních činností a vlastního rozhodnutí na základě sebehodnocení, učitelky využívají knihovnu školy a **mohou** čerpat až 12 dnů

samostudia ve školním roce, rozhodné slovo ohledně možností čerpání volna má zaměstnavatel

- ✓ **evidence vzdělávání vedena** u zástupkyní školy
- ✓ **úhrada** potřebných vzdělávacích akcí je řešena dle finančních možností školy /viz rozpočet/; na seminářích, které vychází ze zájmů pracovníka a netýkají se profesního zaměření pracovníka, se podílí pracovník finančně i časově
- ✓ **ředitelka cíleně vytváří podmínky** pro systematický profesní růst jednotlivých pracovníků (a to nejen pedagogických)
- ✓ **směny pracovníků** jsou organizovány tak, aby plně pokryly pedagogickou činnost a byla zajištěna optimální pedagogická péče o děti; překrývání je nastaveno v rozsahu minimálně 2,5 hodiny denně
- ✓ **pedagogové a ostatní pracovníci** jsou ztotožnění se společenskými pravidly, jejich chování a práce je vždy na profesní úrovni
- ✓ **personální dokumenty** jsou plně uceleny na základě ZP a jiných zákonných aktuálních úprav, respektují Všeobecné nařízení EU a Rady EU 2016/679 o ochraně osobních údajů; zohledňují potřeby zaměstnance i zaměstnavatele; pracovní podmínky jsou zakomponovány do pracovního řádu, pracovního plánu...
- ✓ **osobní spisy pracovníků školy** jsou **uloženy na ředitelství školy**
  - obsahující veškeré pracovní doklady
  - doklady o odborné způsobilosti
  - platové výměry
  - zdravotní způsobilost
  - individuální osobní ohodnocení...
  - pracovní náplně
  - doklady o následném vzdělávání
- ✓ **specializované služby**, jako je logopedie či péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (klinický logoped, speciální pedagog); škola spolupracuje se SPC Březejec nejen ohledně dětí zařazených ve speciální třídě, ale toto pracoviště zajišťuje i logopedickou depistáž a garantuje logopedickou péči pro ostatní děti z naší školy; učitelky na třídách jsou poučeny a předávají rodičům potřebné kontakty; škola (pedagogové či rodiče) též využívá dětského psychologa
- ✓ **k prohlubování své profesionality využíváme metodiku Kompetentní učitel 21. století, která nastavuje mezinárodní profesní rámec kvality ISSA**

✚ **záměrem je udržet stabilní pracovní tým, kde každý ví, jaké jsou jeho kompetence - neustále**

3.7 Spoluúčast rodičů

„Škola nemůže být bez dětí – děti nemohou být bez rodičů“

Zásady spolupráce

- ✓ škola, její program i samotní zaměstnanci podporují rodinnou výchovu, pomáhají rodičům s péčí o jejich dítě, zásadně však nezasahují do soukromí rodiny
- ✓ škola chrání soukromí rodiny, zachovává naprostou mlčenlivost o záležitostech rodiny – zaměstnanci mají na vědomí, že pracují s důvěrnými informacemi /GDPR/

- ✓ pedagogové sledují konkrétní potřeby dětí, rodin – snaží se jim porozumět, vyhovět
- ✓ pedagog pravidelně informuje rodiče o prospívání dítěte
- ✓ zástupci školy jednají vždy – **taktně, ohleduplně, diskrétně**
- ✓ spolupráce funguje na základě vzájemného partnerství – respektu, oboustranné důvěře, vstřícnosti i porozumění

Formy spolupráce

- Denní osobní setkávání - vzájemné respektování

- ✓ při příchodu dětí do školy, či odchodu dětí ze školy – výměna potřebných informací, buď osobně se týkajících dítěte, či organizace školy
- ✓ zajišťuje pravidelnou potřebnou vzájemnou informovanost o prospívání či pokrocích v rozvoji dítěte
- ✓ domlouvání s rodiči na vzájemném postupu ve výchově a napomáháním rodičům radou při vzniklých problémech
- ✓ **při ranním úkolu – pomoc rodiče dítěti splnit úkol, informovat se o probíhajícím tématu**
- ✓ vyhledávání asistentů – pomoc rodičů, kterým není lhostejné vzdělávání jejich dětí

- Schůzky rodičů – plánované, seznamovací

- ✓ s plány školy, tříd, akcemi školy, projekty, rozpočtem školy a jeho využitím
- ✓ rodičovským příspěvkem a jeho čerpáním
- ✓ návrhy školy - je vítán **vstup rodičů do plánování a navrhování akcí či činností**, včetně připomínek či námětů do plánu třídy
- ✓ s odborníky, učiteli ZŠ a seznamování se s možnou osvětou, týkající se výchovy a vzdělávání dětí

- Kontaktní zástupci rodičů – 1 - 2 zástupci z každé třídy

- ✓ pravidelné setkávání s vedením školy – řešení podnětů, informování ostatních rodičů ohledně plánování akcí školy a tříd, je v úzkém kontaktu s třídními učitelkami
- ✓ zapojení se do organizování akcí

- Setkávání při akcích školy

- ✓ **vzájemné využívání atmosféry porozumění, důvěry, srdečnosti, vzájemného respektu, ochoty spolupráce**
- ✓ pěvecká vystoupení, výstavy, výlety za doprovodu rodičů, společné brigády
- ✓ **programové setkávání se ve třídě s dětmi** – společná tematická odpoledne (dílňičky)

- Informační nástěnky – šatny tříd

- Anonymní dotazník, anketa rodičům – písemná forma vyjádření názorů a postojů

- Nabídka knih pro výchovu dětí – možnost půjčení si odborné literatury

- Konzultační dny, schůzky - v rámci spolupráce s rodinou, spolupráce při vypracování individuálních programů, možnosti působení na vzdělávání a výchovu doma

- Akce školy – pro rodiče s dětmi – **Rozsvícení vánočního stromu, oslava Masopustu, Dětský den – aktivně pořádány s rodiči, Zahradní slavnost**

- Akce tříd – každá třída v průběhu roku pořádá akce nezávisle na školních akcích

✚ **záměrem je usilovat o partnerskou komunikaci s rodinami dětí v širším kontextu celého vzdělávacího programu - průběžně**

✚ **respektovat přání a potřeby dětí a rodiny - neustále**

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

V prostředí mateřské školy mohou být vzdělávány i děti se speciálními vzdělávacími potřebami. K posouzení podmínek pro přijetí dítěte se zdravotním znevýhodněním je nutné písemné vyjádření školského poradenského zařízení.

Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami je takové dítě, které pro svůj rozvoj a naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Tato podpůrná opatření je ve většině případů mateřská škola schopna realizovat, děti se speciálními vzdělávacími potřebami se mohou vzdělávat v běžných třídách.

Podpůrná opatření

· Prvního stupně

Ředitelka mateřské školy rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte (§ 21 školského zákona).

Učitel mateřské školy zpracuje plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte, včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelem školy.

Pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně (po vyhodnocení plánu pedagogické podpory), doporučí ředitel školy využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte (§ 16 odst. 4 a 5 školského zákona a § 2 a § 10 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

· Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2. až 5. stupně je doporučení školského poradenského zařízení s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení ředitele mateřské školy nebo OSPOD.

Ředitel školy určí učitele odpovědného za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami (11 vyhlášky č. 27/2016 Sb.).

Ředitel školy zahájí poskytování podpůrných opatření 2. až 5. stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Ředitel školy průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jedenkrát ročně, v případě souvisejících okolností častěji. Ukončení poskytování podpůrného opatření 2. až 5. stupně, je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2. až 5. stupně již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se pouze projedná (§ 16 odst. 4 školského zákona a § 11, § 12 a § 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

Rámcové vzdělávací cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Jedinečnou příležitost, aby si dítě samo zvolilo formu, a způsob, jakým cíl splní, nám právě nabízí integrované učení v rámci programu „Začít spolu“. Plánování aktivit

do center, které rozvíjí všechny typy inteligence, nabízí dětem možnost vlastní volby, respektuje jejich potřeby i možnosti.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba zabezpečit:

- realizace stanovených podpůrných opatření
- spolupráce se zákonnými zástupci dětí
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga podle stanovení podpůrného opatření

3.8.1 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka (děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí) poskytujeme jazykovou přípravu pro plynulý přechod do základního vzdělávání.

- Pozvolný začátek – ptáme se, dáváme pokyny především pomocí otázek a individuální komunikace – vyhodnotit stav
- navazovat na to, co dítě umí, v případě potřeby používat komunikační kartičky
- rozvíjet komunikaci – kombinovat slova, gesta, mimiku, zapojit děti do všech aktivit, ale nenutit je; používat názorné pomůcky, ověřovat, zda dítě rozumí
- nechávat pomáhat ostatní děti – vzájemná interakce
- komentovat a rozšiřovat – posilovat to, co dítě umí
- zvyšovat očekávání – verbální odpověď místo gest
- opakovat – dávat dostatek času na porozumění
- zajistit inkluzi – v přípravě TVP jsou uvedeny konkrétní aktivity, úkoly pro dítě.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí s odkladem školní docházky

- vyhodnocení příčin odkladu školní docházky - **s rodiči, PPP.**
- **pokud to daná situace vyžaduje, je možnost zpracovat Plán pedagogické podpory - program pro jednotlivé děti s odkladem / diagnostika dítěte / Plán odsouhlasí rodiče / pravidelná informovanost**
- **maximální spolupráce s rodiči – doporučení literatury**
- individuální cvičení jemné motoriky – doporučit vhodnost postupů; zrakové a sluchové percepce, diferenciací, smyslové hry, posilování sebevědomí dítěte .....
- využívání **odpoledního klidu k individuálnímu vzdělávání těchto dětí**

3.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání dle platných zákonů lze organizovat pro děti od 2 let věku. Rámcové cíle i záměry, které jsou obsaženy v RVP PV, jsou vhodné i pro děti od 2 do 3 let věku.

Podrobněji rozpracováno v příloze: **ŠVP pro třídu dětí od 2 do 3 let**

- je potřeba **respektovat vývojová specifika tohoto období**, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí
- je třeba dodržovat **denní režim**
- zajistit **pocit bezpečí**, emočně děti podpořit
- věnovat se dětem **individuálně**
- stanovit **srozumitelná pravidla**
- z výchovných metod stavět na nápodobě, situačním učení, umožnit dětem prožívat a rozvíjet se **především hrou**

Materiální podmínky

Naše mateřská škola má tu výhodu, že máme samostatnou třídu pro tuto věkovou skupinu. Je zde uzpůsoben nábytek pro potřeby těchto dětí, třída je vybavena vhodnými hračkami pro tuto věkovou skupinu.

Životaspráva

Je zde mírně upraven denní režim, děti dostávají dříve oběd, je jim zajištěna dopomoc při stolování – dokrmování.

3.11.1 Organizace vzdělávání

V této třídě je prodlouženo adaptační období, dětem je poskytován dostatek času na veškeré aktivity. Při organizaci vzdělávání a plánování jednotlivých činností vychází pedagogové především z aktuálních potřeb a zájmů té dané skupiny dětí.

Psychosociální podmínky

Je velmi důležité nastavení pravidel ve spolupráci s rodinami dětí, aby samotný přechod do nového, cizího prostředí byl pro děti co nejméně traumatizující. Rodiče jsou instruováni paní učitelkami hned po zápisu dětí do této třídy. Mají pak možnost v prázdninovém týdnu využít nabídku na strávení času společně s dítětem v této třídě. Pedagogům této třídy je nápomocen školní asistent, který pomáhá dětem se sebeobsluhou a zároveň usiluje o zajištění bezpečnosti a individuálních potřeb dětí.

Personální podmínky

Třídu pokrývají dvě paní učitelky, jejichž úvazky jsou nastaveny tak, aby umožnily co nejdelší překrytí. Na třídě je s pedagogem přítomen školní asistent.

Obsah vzdělávání

Dítě ve věku od 2 do 3 let má jiné potřeby než starší děti, mají rády rituály, pravidelně se opakující činnosti. Tyto děti potřebují mít volnost pohybu, nejčastěji se učí nápodobou, mají velkou touhu poznávat a objevovat nové věci. I u této věkové skupiny se nám osvědčuje nabízet metodu prožitkového učení.

Paní učitelky i v této třídě zařazují prvky z programu „Začít spolu“, který je uzpůsobený momentálním schopnostem dané skupiny dětí.

4. Organizace vzdělávání

4.1 Počet tříd včetně bližších charakteristik

Mateřská škola Duha Třebíč

Pracoviště Jar. Haška / šestitřídní /

- **červená třída** – heterogenní skupina dětí s integrací
- **zelená třída** – heterogenní skupina dětí s integrací
- **žlutá třída** – heterogenní skupina dětí
- **modrá třída** – heterogenní skupina dětí na **odloučeném pracovišti při ZŠ**
- **duhová třída** – homogenní skupina dětí mladší 3 let věku
- **bílá třída – speciální třída podle § 16 odst. 9** / skupinová integrace; třída, která se zaměřuje na rozvoj komunikačních dovedností dětí/

Pracoviště Dukovanská / pětitřídní /

- **červená třída** – heterogenní skupina dětí s integrací
- **zelená třída** – heterogenní skupina dětí s integrací
- **žlutá třída** – heterogenní skupina dětí s integrací
- **modrá třída** – heterogenní skupina dětí s integrací
- **oranžová** – heterogenní skupina dětí

Mateřská škola má 11 tříd na třech pracovištích. Pouze jedna třída je homogenní. Je to třída na pracovišti Jaroslava Haška a je pro děti mladší 3 let věku.

Zbylé třídy jsou heterogenní.

Věkově smíšené třídy umožňují

- akceptovat, že děti jsou si nejpřirozenějšími učiteli, předávají si zkušenosti i dovednosti
- spolupráci mladších a starších
- respektování individuálního tempa dětí i jejich individuálních zvláštností

Běžné třídy mají kapacitu 28 dětí, obvykle se naplňují do počtu 24. Speciální třída má kapacitu 14 dětí.

Všechny třídy pracují v programu Začít spolu. Jsou uspořádány do center aktivit tak, aby dokázaly rozvíjet všechny inteligence každého dítěte podle H. Gardnera. Vybavení zároveň umožňuje jejich variabilitu dle aktuálního složení třídy. Názvy jednotlivých center se v jednotlivých třídách mohou lišit.

4.2 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd

- společně přednostně zařazovat sourozence, pokud je to možné respektovat přání rodičů
- dle počtu volných míst ve třídách na pracovištích po odchodu předškoláků do ZŠ
- poměr děvčat a chlapců ve třídě – cílem je genderově vyrovnaný podíl
- poměr věkových skupin v heterogenní skupině – přibližně na třetinový poměr
- do logopedické třídy – speciální potřeby dítěte / nutné doložit podklady odborníků (klinického logopeda, doporučení SPC)
- individuální integrace – na základě doporučení do běžné třídy s asistentem / upravuje se počet dětí
- dle vzdálenosti bydliště od jednotlivých pracovišť

4.3 Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou pedagogů

- pedagogickou práci zajišťují 2 učitelky – dopolední a odpolední směna
- učitelky se překrývají částečně při vzdělávacích činnostech, vždy po dobu pobytu venku a oběda, zpravidla v čase od 9,00 – 12,15
- provozní doba běžných tříd – celodenní / informační tabule v šatně dětí
- úklid a čistotu na oddělení zajišťuje 1 uklízečka, podle pracovní náplně
- stravování, výdej jídel se děje podle Vnitřního řádu školní jídelny – zajišťují pracovníci školní jídelny za pomoci provozních zaměstnanců
- pitný režim dětí ve třídě organizačně zajišťuje škola
- provoz tříd je upraven tak, aby byla vytíženost tříd efektivně využita
- na pracovišti funguje vždy jedna třída jako „scházecí“ a „rozcházející“, kde jsou děti v okrajových časech, tzn., než se otevře jejich třída, případně po skončení provozu v jejich kmenové třídě

4.3.1 Organizace třídy zaměřené na rozvoj komunikačních dovedností dětí

- dopolední vzdělávací práci zajišťuje pedagog jako v běžné třídě
- logopedickou činnost zajišťuje logopedický asistent / průměrně 10 minut s 1 dítětem - individuálně v oddělené místnosti
- odpolední směna jako v běžné třídě / délka provozní doby na informační tabuli
- úklid a čistotu zajišťuje škola - uklízečka
- stravování, pitný režim, výdej jídel – zajišťují pracovníci školní jídelny

4.3.2 Organizace třídy pro děti od 2 do 3let věku

- ranní nástup dětí zajišťuje učitelka + školní asistent
- společnou vzdělávací činnost, pobyt venku a stravovací část – 8,30 až 12,30, zajišťují 3 osoby – 2 učitelky + 1 školní asistent
- odpolední část – po odpočinku do odchodu dětí, zajišťuje 1 učitelka a 1 školní asistent
- program v dané třídě vychází z našeho školního vzdělávacího programu, ale respektuje vývojová specifika této třídy

4.4 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

Do mateřské školy DUHA jsou přijímány děti dle platné legislativy a kritérií, které stanovil zřizovatel ve spolupráci s řediteli mateřských škol.

Kritéria pro přijímání dětí jsou zveřejněna na webovém portále města Třebíče Zápis do MŠ, na stránkách školy i na nástěnce v chodbě školy.

Zařazení dítěte probíhá formou zápisu zpravidla v první polovině května předcházejícího školního roku. O termínu zápisu je veřejnost informována v tisku, prostřednictvím plakátů, webu.

O přijetí dítěte do školy rozhoduje ředitelka školy podle § 34 zákona č. 561/2004 (školní zákon) podle kapacity školy a o svém rozhodnutí písemně informuje zákonné zástupce.

MŠ DUHA přijímá děti od 2 let věku (zpravidla do třídy, která je pro tuto věkovou skupinu zřízena), děti od 3 let jsou přijímány do všech ostatních tříd, neboť všechny ostatní třídy jsou heterogenní.

4.5 Povinné předškolní vzdělávání

Od září roku 2017 je povinné předškolní vzdělávání pro děti, které do 31. 8. dosáhnou věku 5 ti let.

- Povinné předškolní vzdělávání je stanoveno v době od 8,00 do 12,00 hodin.
- Rodiče jsou povinni vodit děti na vzdělávání, v případě nepřítomnosti je třeba dítě omluvit – osobně, nebo telefonicky a poté do omluvného listu uvést důvod nepřítomnosti dítěte (nemoc, rodinné důvody apod.) – viz. Školní řád.
- V případě, že si rodiče zvolí **individuální vzdělávání**, tzv. vzdělávání doma, tato stanovená norma pro ně neplatí. Podmínkou je, že dítě musí být přijato do MŠ a rodič požádá o individuální vzdělávání. Ředitelka rodičům doporučí vzdělávací oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno a zároveň stanoví termín (i náhradní) pro **individuální přezkoušení** v období konec listopadu a začátek prosince. Na základě pedagogické diagnostiky škola stanoví další postup, případně může doporučit návštěvu školského poradenského zařízení. Pokud se rodič s dítětem k přezkoušení nedostaví, lze individuální vzdělávání ukončit a dítě musí nastoupit do mateřské školy.
- Povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech školních prázdnin.
- Zvláštní pravidla pro předškolní vzdělávání platí při omezení osobní přítomnosti dětí ve škole
  - pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví není možná osobní přítomnost většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, z mateřské školy nebo z odloučeného pracoviště nebo z nejméně jedné třídy, ve které se vzdělávají pouze tyto děti, poskytuje škola dotčeným dětem vzdělávání distančním způsobem.
  - Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Když dítě nastoupí do MŠ, poprvé opustí bezpečí své rodiny, postupně se zařadí do širších sociálních vztahů a překoná velmi náročný životní milník. Proto první dojmy mohou dítěti ovlivnit celý další vzdělávací život, jeho chuť k učení a vědění.

5.1 Zaměření školy

Program školy DUHOVÁ CESTA byl zpracován na principech programu Začít spolu, neboť ten výchovu a vzdělávání propaguje jako celistvý proces, jenž zasahuje celou osobnost dítěte. Přirozenou součástí tohoto programu je respektující přístup a rozvoj kompetencí užitečných pro život. Usilujeme o to, abychom každé dítě vnímaly s úctou a respektem a snažily se maximálně o rozvoj jeho potencionálu. V atmosféře založené na porozumění, bezpodmínečném přijetí a empatickém naslouchání vytváříme podmínky pro přirozenou činnost dětí – hru. Podnětné prostředí je uspořádáno do center aktivit, jež vytváří prostor pro prožitkové učení, kooperativní činnosti, učení se ze života a pro život

a učení se navzájem. Děti vedeme k vlastnímu hodnocení, co se nám povedlo, případně nepovedlo (práce s chybou), co jsme dokázali, učíme děti pojmenovávat vlastní pocity a učíme je pocity i vyjádřit – slovně, symboly. Děti mají příležitost učit se způsobem, který vyhovuje individuálnímu stylu každého s respektováním délky, rychlosti, podílu aktivity i pasivity. Mají příležitost se učit mnoha způsoby s využitím nabídkové škály činností, podnětů, námětů, pokusů, objevů dle vlastního výběru.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Cílem předškolního vzdělávání je vybavit každého jedince souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro něj dosažitelná. Prioritami je pak rozvoj životních dovedností a kompetencí.

- Vytvářet u dětí pozitivní postoje ke světu, životu a kultuře, probouzet kladný vztah k přírodě, prostředí i k místu, ve kterém žijeme.
- Osvojit si základní hodnoty, na nichž je založena naše společnost.
- Rozvíjet u dětí schopnost učení vzhledem k jejich vývojovým specifikům.
- Získat osobní samostatnost a schopnost projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí, a to ve spolupráci s rodinnou výchovou, jíž jako instituce doplňujeme.

Celková filozofie školy je založena na přátelském a vstřícném prostředí pro děti a jejich rodiče.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Malé dítě nejčastěji vnímá okolí svými smysly, postupně začíná propojovat svoje představy s myšlením, začíná poznávat širší svět. Náš program usiluje o to, aby přerod malého dítěte ve zralého předškoláka se uskutečnil s respektem k jeho individualitě.

Vzdělávání se uskutečňuje v průběhu celého dne, při všech činnostech a situacích ve školce vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit.

- **usilujeme o individuální přístup ke každému dítěti**
- **nabízíme integrované učení hrou**
- **rozdělujeme schopnosti, znalosti a dovednosti dětí prostřednictvím plánované činnosti v centrech aktivit**
- **vytváříme prostor pro samostatné rozhodování a přijímání odpovědnosti za ně**
- **usnadňujeme přechod dítěte z rodinného prostředí tím, že se snažíme o aktivní spolupráci s rodinou**
- **podporujeme profesní a osobnostní rozvoj pedagogů**

Jednou ze základních forem práce v programu Začít spolu je **integrované učení hrou a činnostmi**. To probíhá nejčastěji v týdenních, 14 -ti denních, či měsíčních cyklech.

V centrech aktivit jsou připravené takové úkoly, které děti vedou k objevování, umožňují jim spolupracovat, vzájemně si pomáhat, hrát si, společně řešit problémy, učit se od sebe navzájem atp. – **kooperativní a situační učení**. Úkoly jsou prakticky zaměřené, děti pracují s reálnými materiály a předměty, které jsou k dispozici v každém z center a jsou jim běžné

dostupné – **prožitkové učení**. Připravené úkoly jsou odstupňovány podle obtížnosti, děti si mohou samy volit – **princip vzdělávací nabídky**.

Při práci v centrech aktivit tedy nastává ve třídě situace, v níž se paralelně vedle sebe a v tentýž čas odehrávají různé činnosti. V každém centru aktivit pracuje skupinka dětí na jiném úkolu, které spojuje jedno téma, kterým se ve třídě po určitou dobu zabývají. Samozřejmostí je propojení probíraného s reálným životem i mimo mateřskou školu (exkurze, výpravy, besedy...). Je zde i prostor pro zapojení rodičů, kteří přicházejí do třídy a dělí se s dětmi o své záliby a dovednosti, vyprávějí dětem o svém povolání, svých koníčcích atp. – **spontánní sociální učení**. Pokud děti samostatně pracují v centrech aktivit, učitel „přechází“ nejčastěji do role pozorovatele. Sleduje, jak se dětem daří, poskytuje podporu a individuální pomoc dětem, které ji potřebují. Samozřejmě, že jsou i situace, které vyžadují, aby učitel pracoval s dětmi přímo v některém centru aktivity, poskytoval dětem dopomoc, či je provázel při plnění úkolu. Po ukončení činností se všichni sejdou v **reflektivním kruhu**, kde mohou děti zhodnotit, jak se jim dnes pracovalo, co se jim dařilo, či nedařilo, co je nejvíce zaujalo, kdo jim v práci pomohl nebo poradil, co nového se naučily. Je zde prostor i pro zpětnou vazbu od učitele.

5.4 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

- první diagnostika, sběr dat, **potvrdit si poznatky – konzultace a spolupráce s PPP**
- **individuální vzdělávací program s PPP** – se souhlasem rodičů zpracovat PLPP
- nastavení podmínek odpovídajících individuálním možnostem každého dítěte, nadaným dětem **umožnit větší škálu nabídky, větší intelektové zatížení**, literaturu, pomůcky
- pravidelné vyhodnocování PLPP nebo IVP (nejdéle 1x za tři měsíce)
- konzultace se ZŠ – u nadaných dětí možnosti externího postavení ve třídě...
- zajistit dítěti vstřícné prostředí, musí mít pocit bezpečí a možnost rozvíjení se

Děti se závažnými poruchami řeči (speciální třída podle §16 odst. 9)

- každé dítě s narušenou komunikační schopností má vlastní spis, jehož součástí je „**Plán rozvoje dítěte**“, jenž je zpracován dle veškerých dostupných diagnostických materiálů i informací od rodičů, nebo vlastního pozorování...
- **rodiče jsou seznámeni se stanoveným programem a pravidelně informováni** o postupech, či dosažených výsledcích, maximální spolupráce v zájmu dětí (sešitky)
- konzultace programu se SPC – **konziliární dozor** na škole
- diagnostické vedení zajištěno ve spolupráci **s klinickými logopedy** – přímo na škole, v případě akutní potřeby telefonicky
- **denní individuální náprava** v samostatné učebně s logopedickými asistentkami, délka je individuální, vyplývá z diagnózy dítěte, potřeby dítěte, aktuálního nastavení dítěte – zodpovídá pedagog

Děti s opožděným vývojem, lehké mentální postižení / integrace – asistent pedagoga

- vytváříme optimální podmínky pro začleňování do kolektivu
- využíváme metody, které posilují sociální, poznávací a mentální dovednosti
- spolupracujeme s rodinou a odborníky na individuálním vzdělávacím programu dítěte

Děti s kombinovaným postižením – porucha autistického spektra, ADHD – závažné poruchy chování / integrace – asistent pedagoga

- nastavujeme pravidla a rituály
- zaměřujeme se na všestranný rozvoj manipulačních dovedností
- spolupracujeme s rodinou a odborníky

Dítě s oční vadou

- dbáme na pořádek, vedeme k němu i děti, tak, aby ve třídě nevznikaly nečekané překážky
- realizujeme zraková cvičení
- spolupracujeme s rodinou a odborníky

Péče o děti ze sociálně znevýhodněného prostředí, cizince

- **vytváříme optimální podmínky**, snažíme se o kompenzaci jejich nevhodných životních podmínek, individuálně přistupujeme k zákonným zástupcům při vyspecifikování problémů
- **spolupracujeme se sociálními pracovníky**
- **podmínkou je rovný přístup, bráníme případnému psychickému tlaku** ze strany veřejnosti, respektujeme materiální možnosti rodičů
- **cíleným individuálním vzdělávacím programem** odstraňujeme životní handicap dítěte
- vzdělávání **dětí cizinců** zajišťujeme běžnou integrací do tříd, v případě potřeby je vypracován plán pedagogické podpory, dětem poskytujeme jazykovou přípravu pro plynulý přechod do základní školy

6. Obsah předškolního vzdělávání

Ústřední téma vzdělávacího programu - DUHOVÁ CESTA - Mateřské školy DUHA Třebíč je „CESTOU NECESTOU“

Proč „CESTOU NECESTOU“?

Protože: „Protože svět okolo nás spojují různé cesty (rovné, klikaté, dlouhé, krátké, duhové, betonové, lesní ....) a naší snahou tak je, abychom dokázaly být dětem průvodci na cestách za poznáním, abychom je dokázaly pouze vést a ne jim cesty ukazovat, abychom je nechaly přemýšlet, hledat, zkoušet, chybovat, poučovat se z chyb, diskutovat, ptát se .....“

Tak pojďme všichni společně cestou necestou ....

Zastřešující téma „Cestou necestou“ bylo vybráno na pedagogické radě většinou pedagogického sboru. Učitelky do ŠVP navrhly 6 hlavních integrovaných bloků. Tyto bloky vytváří dostatek příležitostí pro rozvoj celé osobnosti dítěte, potažmo pro rozvoj všech jeho inteligencí (H. Gardner). Samotný obsah vzdělávání si utvářejí pedagogové na úrovni třídních vzdělávacích programů.

- **CESTA KE ZDRAVÍ**

- *zdraví-hygiena, bacily-vitamíny, smysly, tělo, sport, prevence úrazu a nemocí, denní režim .....*

- **CESTA ZA POZNÁNÍM**

- *kultura, umění, dějiny, hudba, věda a technika, povolání, řemesla, stavby, mosty, domy ....*

- **CESTA K SRDCI**

- *adaptace, kamarádi, rodina (Den matek, Den otců, dětí), místo – kde žiji, pravidla, přátelství, láska, vztahy, handicap, emoce, pohádky, kniha, škola, školka .....*

- **CESTA DO SVĚTA**

- *živá a neživá příroda, živly, počasí, roční období, ekologie, doprava, světadíly, vesmír, historie, tajemství .....*

- **CESTA KE KOŘENŮM**

- *tradice-zvyky-svátky .....*

- **CESTA DO POHÁDKY**

- *je zpracován pro distanční vzdělávání předškoláků, pomocí klasických pohádek posilujeme jednotlivé oblasti rozvoje předškoláka v domácím prostředí*

Východiska pro plánování a realizaci integrovaných bloků ve třídách

Integrované bloky máme v ŠVP z důvodu individualizace, o kterou se ve vzdělávání dětí snažíme, formulované obecně, tedy tak, aby jejich rozpracování do podoby podtémat a vzdělávací nabídky dělaly až učitelky na třídách a mohly v nich zohledňovat specifika skupiny dětí, se kterou pracují – věkovému, genderovému složení třídy, možnostem spolupráce s rodiči i samotným možnostem učitelek, vždy ale s respektem k pravidlům vyplývajícím z ŠVP.

Integrované bloky v našem ŠVP zasahují všechny vzdělávací oblasti (jsou tedy vzhledem k oblastem průřezové) a směřující v průběhu školního roku ke všem vzdělávacím cílům.

Každá třída si volí pořadí realizace jednotlivých integrovaných bloků tak, aby to vyhovovalo konkrétní situaci ve třídě. Při plánování na úrovni třídy mohou učitelky postupovat tak, že realizují po určité období jeden integrovaný blok a jeho podtémata jako celek, nebo si podtémata z různých integrovaných bloků vybírají flexibilně, na „přeskáčku“.

Při plánování vzdělávacího obsahu na úrovni jednotlivých tříd vycházíme z tzv. vstřícného modelu plánování. Učitelky při výběru konkrétního krátkodobého tématu (např. týdenního/čtrnáctidenního) vycházejí ze „zásobníku“ podtémat, která si pro svoji třídu k jednotlivým integrovaným blokům stanoveným v ŠVP navrhly. Vybírají takové téma, které reaguje na momentální dění v mateřské škole i mimo školu (příchod nového dítěte do MŠ, situace v rodině, co se děje ve městě, co se děje v přírodě...) a také na potřeby, zájmy a přání, která přicházejí od dětí (dinosauři, vesmír, Pokémoni...).

Do třídního vzdělávacího programu mají možnost vstupovat svými náměty děti i rodiče, v každé třídě tak vzniká originální třídní program.

Třídní vzdělávací program je se školním vzdělávacím programem kompaktní, doplňuje a rozvíjí jej. Pro pochopení kompaktnosti je třeba sledovat oba programy.

S aktuálním tématem a vzdělávací nabídkou, kterou učitelky s dětmi v daném období realizují, jsou prostřednictvím nástěnek pravidelně seznamováni rodiče.

INTEGROVANÝ BLOK: CESTA KE ZDRAVÍ

TÉMATO: ZDRAVÍ-HYGIENA, BACILY-VITAMÍNY, SMYSLY, TĚLO, SPORT, PREVENCE ÚRAZU
A NEMOCÍ, DENNÍ REŽIM...

Záměrem bloku je:

- *podpořit fyzickou pohodu, zlepšovat tělesnou zdatnost, pohybovou kulturu, podpořit rozvoj pohybových dovedností, vést k zdravým životním návykům a postojům. Rovněž vytvářet kladný vztah k pohybovým a sportovním činnostem.*
- *seznámit se s vlastním tělem, jeho funkcemi, fungováním jednotlivých částí*
- *seznámit se s tím, jak se o své tělo starat, co nám prospívá a co nám škodí.*
- *prohlubovat znalosti o zdravém životním stylu, správné životosprávě, péči o zdraví a čistotě těla*
- *zapojení a spolupráce s handicapovanými dětmi i dospělými nebo starými lidmi*
- *seznámit se i s nemocemi a ochraně proti nim, nebezpečím úrazu, kde vyhledat pomoc dospělého, kdo o naše zdraví pečuje*
- *prohloubit povědomí o nebezpečném chování některých lidí (vést děti k obraně vůči nim s přihlédnutím k věku dětí, odmítnutí pamlsku od cizí neznámé osoby)*
- *zaměřit se na osvojování poznatků o zdraví a lidském těle, zdůrazňovat pohyb, cvičení, vycházky, zdravou výživu, pitný režim, oblékání, otužování*
- *pozorování změn v souvislosti s počasím - sezónní sporty, oblékání, význam otužování*

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A JEHO TĚLO	• uvědomění si vlastního těla
	• rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí)
	• rozvoj a užívání všech smyslů
	• rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
	• osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
	• osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
	• osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
	• vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
	• vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
	• ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA, JAZYK A ŘEČ	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
	domluvit se slovy i gesty, improvizovat

	• porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
	• popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI A FUNKCE	• rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
	• osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) • vytváření základů pro práci s informacemi
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
	• přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
	• zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
	• vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	• chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	• chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	• vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
	• řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
SEBEPOJETÍ, CITY	• poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
	• rozvoj schopnosti sebeovládání
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
	• uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A TEN DRUHÝ	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A SPOLEČNOST	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A SVĚT	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
	• zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	• uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
	• mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	
KOMPETENCE K UČENÍ	• uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
	• klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
	• odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	• užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
	• zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
	• rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
	• chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE	• ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
	• dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
	• domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
	• dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMUNIKACE	• uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
	• dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

	• chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE	• dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
	• dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	• lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
	• zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
	• jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
	• příležitosti a činnosti k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
	• artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
	• smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
	• námětové hry a činnosti
	• hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
	• činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
	• činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
	• činnosti vedoucí k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
	• sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
	• hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
	• hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
	• spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
	• poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

INTEGROVANÝ BLOK: CESTA ZA POZNÁNÍM

TÉMATATA: KULTURA, UMĚNÍ, DĚJINY, HUDBA, VĚDA A TECHNIKA, POVOLÁNÍ, ŘEMESLA, STAVBY, MOSTY, DOMY....

Záměrem bloku je:

- vážit si lidské práce, rozličných druhů činností i zaměstnání
- rozšířit povědomí o práci dospělých, vnímat hodnotu lidské práce
- pozorovat práci lidí v okolí a učit se vnímat důležitost a smysluplnost lidské činnosti
- umožnit experimentování
- tvořivě pracovat s nově získanými poznatky, využívat zkušeností v běžném životě

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A JEHO TĚLO	• rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí)
	• rozvoj a užívání všech smyslů • osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	• koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
	• vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	• zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA, JAZYK A ŘEČ	• rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
	• rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu • osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	• správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
	• porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
	• domluvit se slovy i gesty, improvizovat

	• poznat některá písmena a číslice, popř. slova
	• projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI A FUNKCE	• rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
	• posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
	• vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	• řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat "nápady"
	• vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	• poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
	• vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
SEBEPOJETÍ, CITY	• rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
	• rozvoj kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	• zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
	• prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A TEN DRUHÝ	• rozvoj kooperativních dovedností
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	• spolupracovat s ostatními

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A SPOLEČNOST	• seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A SVĚT	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	
KOMPETENCE K UČENÍ	uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
	má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady) ; využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
	užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
	se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE	ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

	• se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
	• průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMUNIKACE	• napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
	• je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnosti
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE	• chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
	• ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	• manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
	• konstruktivní a grafické činnosti
	• společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
	• činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
	• přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objevů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
	• motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
	• činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
	• kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
	• seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
	• vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
	• vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
	• rozvoj společenského i estetického vkusu
	• přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
	• kognitivní činnosti (kladné otázky a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
	• praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž

	prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
	hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

INTEGROVANÝ BLOK: CESTA K SRDCI

TÉMATO:	ADAPTACE, KAMARÁDI, RODINA (DEN MATEK, DEN OTCŮ, DĚTÍ), MÍSTO – KDE ŽIJÍ, PRAVIDLA, PŘÁTELSTVÍ, LÁSKA, VZTAHY, HANDICAP, EMOCE, POHÁDKY, KNIHA, ŠKOLA, ŠKOLKA...

Záměrem bloku je:

- prohlubovat a rozvíjet vztahy k sobě sama, ke členům své rodiny i rodiny kamarádů
- vnímat okolní svět, společnost, rodinu, kamarády
- rozlišovat blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků
- projevovat lásku svým rodičům, kamarádům, přátelům, projevovat úctu k seniorům
- projevovat toleranci k přirozeným odlišnostem našich kamarádů i jiných lidí na zemi, jejich přednostem i nedostatkům
- učit se vnímat potřeby druhých, napodobovat modely prosociálního chování, komunikovat s druhými dětmi, navazovat dětská přátelství, přijímat a dodržovat pravidla, samostatně se rozhodovat
- prostřednictvím pohádek a pohádkových příběhů podněcovat představivost, rozvíjet fantazii, předčtenářské dovednosti, vyjadřování a řeč dítěte
- vydat se na dobrodružnou cestu pohádkovou říší, seznámit se s různými typy pohádek (bajky, veršované apod.), se způsobem prezentování pohádek – maňáskové, loutkové a hrané divadlo, pantomima
- vnímat krásu pohádek, přijímat z nich ponaučení, rozvíjet nasloucháním příběhů svoji fantazii a představivost
- vytvářet u dětí povědomí o mezilidských vztazích a morálních hodnotách, rozvíjet pozitivní city a postoje dítěte - ve vztahu k vlastní osobě a prostředí, ve kterém žije
- seznámit se s prostředím mateřské školy a své třídy, s novými kamarády, učitelkami a ostatními zaměstnanci školy
- vytvářet pravidla vzájemné komunikace, tolerance a bezpečného chování
- záměrem je vytvářet pěkný vztah dětí k našemu kraji, městu a jeho tradicím a kulturnímu dědictví
- seznámit se s okolím mateřské školy, s městem či vesnicí, kde bydlíme
- učit se znát své bydliště, svou adresu

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A JEHO TĚLO	uvědomění si vlastního těla
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	zachovávat správné držení těla
	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou

	• vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
	• pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (od narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	• zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	• koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
	• ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
	• zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	• zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
	• rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	• mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	• mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA, JAZYK A ŘEČ	• rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
	• rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
	• osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	• správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
	učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
	učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
	sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
	poznat některá písmena a číslice, popř. slova
	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI A FUNKCE	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat "nápady"
	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

	• vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
	• postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
	• chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	• chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u vedle mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
SEBEPOJETÍ, CITY	• poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
	• získání relativní citové samostatnosti
	• rozvoj schopnosti sebeovládání
	• rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
	• rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
	• získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	• uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
	• uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
	• odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
	• ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterými rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
	• přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
	• prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
	• uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
	• prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
	• těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

	zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
	rozhodovat o svých činnostech
	vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci "ne" v situacích, které to vyžadují, (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A TEN DRUHÝ	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A SPOLEČNOST	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků

	a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevodat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
	pochopt, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A SVĚT	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) - osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné

	a využitelné pro další učení a životní praxi
	• zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	• všímát si změn a dění v nejbližším okolí
	• porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

KOMPETENCE K UČENÍ	• soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
	• uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
	• má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
	• klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
	• odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	• řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
	• řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady) ; využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
	• zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE	• ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
	• se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
	• komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
	• ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
	• průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalější komunikaci s okolím
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMUNIKACE	• si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

	• projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
	• napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
	• se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
	• chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE	• se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
	• má základní představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
	• spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
	• ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
	• dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	• hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
	• činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
	• příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
	• komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
	• poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
	• přednes, recitace, dramatizace, zpěv
	• námětové hry a činnosti
	• hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
	• činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
	• činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování sebehodnocení
	• estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
	• sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte

	• cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
	• hry na téma rodiny, přátelství apod.
	• činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
	• dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
	• aktivity podporující sbližování a uvědomování si vztahů mezi lidmi
	• hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
	• činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
	• aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí MŠ
	• aktivity zaměřené k získávání praktické orientaci v obci

INTEGROVANÝ BLOK: CESTA DO SVĚTA

TÉMATA: ŽIVÁ A NEŽIVÁ PŘÍRODA, ŽIVLY, POČASÍ, ROČNÍ OBDOBÍ, EKOLOGIE, DOPRAVA, SVĚTADÍLY, VESMÍR, HISTORIE, TAJEMSTVÍ...

Záměrem bloku je:

- seznamovat děti s elementárními poznatky přístupnými jejich věku, týkající se vzniku vesmíru, stvoření hvězd a planet, vzniku planety Země, střídání denních i ročních období
- seznámit je se vznikem života na zemi, vytvoření souše a moře, odlišení světadílu a ostrova
- postupně je seznamovat s jinými světadíly, státy a jejich národy, poznávat, že všichni lidé nejsou stejní a mají nejen rozdílnou barvu pleti, ale i kulturu a zvyky
- poznávat, jak se žilo v dobách princezen a rytířů, vycestovat do pravěku a do dávného období, kdy žili dinosauři
- přirozeně seznámit děti s živou i neživou přírodou a pozorovat její barevné proměny, ekologií, střídáním ročního období, vztahů v přírodě, počasí, získat poznatky o přírodních jevech a dějích
- seznámit děti s rozmanitostí přírody, jejím vývojem a proměnami v ročních obdobích, poznávat pestrost přírody celého světa
- poznávat a objevovat různé druhy zvířat – hospodářských, volně žijících i exotických a jejich způsobem života
- naučit děti, jak je pro nás příroda důležitá a jak ji můžeme chránit a starat se o ni, pochopit význam třídění odpadu
- vytvářet správné životní postoje k přírodě
- seznamovat se s jinými národy, jejich existencí
- získávat poznatky o koloběhu vody v přírodě

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A JEHO TĚLO	rozvoj a užívání všech smyslů
	- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) - zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami - rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA, JAZYK A ŘEČ	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) - sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech - projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon - vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí)

	myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
	• formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
	• popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI A FUNKCE	• rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
	• posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
	• vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
	• vytváření základů pro práci s informacemi
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	• nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
	• vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	• poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
	• vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
	• postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
SEBEPOJETÍ, CITY	• získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	• prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
	• být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A TEN DRUHÝ	• rozvoj kooperativních dovedností
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	• přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
	• spolupracovat s ostatními
	• dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A SPOLEČNOST	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A SVĚT	poznávání jiných kultur
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou zemi
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	vnímat, že svět
	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
	osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	
KOMPETENCE K UČENÍ	soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
	má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
	klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
	řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady) ; využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE	ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
	ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
	dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMUNIKACE	projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
	se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE	chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
	ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
	dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	smyslové a psychomotorické hry
	hry a činnosti a zaměřené k poznávání zvuků, užívání gest
	konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání,

	odhad, porovnávání apod.)
	činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou
	kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
	hry a aktivity na téma doprava, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní
	přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
	práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
	praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi, praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
	- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
	smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

INTEGROVANÝ BLOK: CESTA KE KOŘENŮM

TÉMATO: TRADICE-ZVYKY-SVÁTKY...

Záměrem bloku je:

- seznámit s tradicemi a svátky, které se slaví nejen v naší vlasti, ale i v různých koutech světa, rozlišovat, jak se slavilo v minulosti a jak se slaví nyní
- společně poznávat svátky tradiční, ale i ty novodobé, které jsou často propojené s přírodou a její ochranou
- přibližovat význam jednotlivých svátků a oslav, které jsou vnímány naší společností především jako příležitost ke společnému setkávání s rodinou a přáteli, poznávat různé pranostiky, lidová říkadla, rozpočítadla a koledy

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A JEHO TĚLO	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí)
	- rozvoj a užívání všech smyslů - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se

	na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	• vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	• zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA, JAZYK A ŘEČ	• rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
	• osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	• správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
	• projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI A FUNKCE	• rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
	• rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
	• posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
	• vytváření základů pro práci s informacemi
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	• vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
	• vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	• zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
	• poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
SEBEPOJETÍ, CITY	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
	rozvoj kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
	zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A TEN DRUHÝ	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
	spolupracovat s ostatními

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A SPOLEČNOST	rozvoj společenského i estetického vkusu
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

	DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:
DÍTĚ A SVĚT	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:
	osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	
KOMPETENCE K UČENÍ	má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

	klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady) ; využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
	se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE	se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
	ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMUNIKACE	napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
	chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE	chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
	ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
	dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
	lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti
	artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
	společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
	prohlížení a čtení knížek
	estetické a tvůrčí aktivity
	společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího charakteru
	četba, vyprávění a poslech pohádek příběhů s etickým obsahem a poučením

	• hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
	• přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy, slavnosti v rámci zvyků a tradic, kulturní programy apod.)
	• receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
	• aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi
	• setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě

INTEGROVANÝ BLOK: CESTA DO POHÁDKY

DISTANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Záměrem bloku je:

- poskytnout zábavným a poutavým způsobem vzdělávání distanční formou dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné
- prostřednictvím pohádek u dětí rozvíjet zrakové a sluchové vnímání, předčtenářské, předmatematické a řečové dovednosti, představivost, kreativní a fantazijní prožívání a podpořit zájem o knihy

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

- rozvoj užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcích (čísla, abeceda)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- vytváření pozitivního vztahu k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

OČEKÁVÁNÉ VÝSTUPY:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- sluchově rozlišovat začáteční hlásky ve slovech, zvládat rytimizaci slov a určovat počet slabik
- sleduje očima zleva doprava
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.
- chápat základní a matematické pojmy, element. matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídít soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky,

poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
• prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
• zvládat manipulaci s nůžkami, lepidlem
• pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
• projevovat zájem o knížky a klasické pohádky
• soustředěně vyslechnout celou pohádku, porozumět slyšenému, zachytit myšlenku příběhu, pohádky a pokusit se reprodukovat její děj
• rozvoj schopnosti sebeovládání (umět zodpovědně přistupovat k plnění úkolů i v domácím prostředí)
• snažit se zapojit do drobných domácích prací

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	
KOMPETENCE K UČENÍ	• učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo a dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno se dobrat výsledků, k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně
	• klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	• zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE	• ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
	• ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
	• průběžně rozšiřuje slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalější komunikaci s okolím
	• dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity, nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMUNIKACE	• dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE	• dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	O třech prasátkách

	O Koblížkovi
	Pohádka o veliké řepě
	O kohoutkovi a slepičce
	Červená Karkulka
	O Budulínkovi
	Pohádka O třech medvědech

Dílčí projekty a programy

K rozvoji pohybové gramotnosti nejen předškolních dětí nabízíme zapojení do:

- Předplavecké výchovy pro předškoláky – zajišťuje místní Plavecká škola ve spolupráci s mateřskou školou
- Se Sokolem do života – 1 třída se pravidelně zapojuje do těchto pohybových činností ve spolupráci se Sokolem, projekt si klade za cíl vzbudit v dětech zájem o aktivní sportování, vede je k týmové spolupráci, rozvoji pohybové gramotnosti a přináší radost z plnění úkolů jak individuálních, tak skupinových
- Všechny třídy jsou zapojeny s předškoláky do aktivit Sportujeme s dětmi, které organizuje ve spolupráci s MŠ Komunitní sportovní centrum

O rozvoj dalších gramotností usilujeme pomocí

- Školičky – individuální příprava předškoláků v jednotlivých třídách se naplňuje různě, jejím cílem je posilování připravenosti na školu. Většinou se uskutečňuje během klidových činností po obědě – předškoláci procvičují dovednosti potřebné pro vstup do školy – grafomotoriku, senzomotoriku, předčtenářské a předmatematické dovednosti, jemnou motoriku.

Na pracovišti Dukovanská využívají pedagogové pro přípravu předškoláků Školící místnost, kde soustředí všechny předškoláky z budovy pravidelně od února, vždy 1x za týden a procvičují jejich dovednosti.

7. Evaluace a vlastní hodnocení školy

Evaluace je důležitá část pedagogické práce, neboť zpětná vazba umožňuje identifikovat chyby a tím přispět ke zkvalitnění vzdělávacího procesu. Je to prostředek k získání dostatku informací potřebných k dalšímu rozvoji školy. Kontrolní a hodnotící činnost musí být založena na úctě, důvěře a respektu k lidem.

OBLAST	NÁSTROJE, METODY	TERMÍN	ZODPOVĚDNOST
Soulad ŠVP (TVP) s RVP PV	Analýza a porovnávání dokumentů RVP x ŠVP	Po novém zpracování ŠVP 1x ročně. Dále vždy v reakci na aktualizaci RVP, ŠVP.	Ředitelka (Ř) + Zástupkyně ředitelky (Z)
	Analýza a porovnávání dokumentů ŠVP x TVP	1x ročně - říjen	
OBLAST	NÁSTROJE, METODY	TERMÍN	ZODPOVĚDNOST
Plnění cílů ŠVP (TVP)	Kontrola dokumentace ŠVP, TVP, třídní knihy	Dle potřeby, průběžně	Ředitelka Zástupkyně ředitelky
	Přehledové tabulky klíčových kompetencí a dílčích cílů z RVP	1x týdně	Třídní učitelky (U)
Obsah vzdělávání (zpracování a realizace integrovaných bloků)	Hospitace	Dle ročního plánu kontrolních činností a hospitací	Ř + Z
	Rotující návštěvy	Dle ročního plánu rotujících návštěv	U+ Ř + Z
	Kontrola TVP při hospitaci	Dle potřeby	Ř + Z
	Dotazník pro rodiče (jeho část k obsahu vzdělávání)	1x ročně	Distribuce U Zpracování Ř + U
Práce učitelů včetně jejich sebereflexe	Hospitace	Dle ročního plánu kontrolních činností a hospitací	Ř + Z
	Rotující návštěvy	Dle ročního plánu rotujících návštěv	U+ Ř + Z
	Průběžné pozorování (orientační vstupy)	Průběžně	Ř + Z
	„Vedeníčko“	Dle ročního plánu	Ř + Z
	„Hovory u kávy“	1 ročně / polovina zaměstnanců	Ř
Systém vyhodnocování pokroku dítěte	Diagnostický nástroj iSophi	1) průběžné pozorování 2) záznam do diagnostiky každého dítěte 2x ročně	Třídní učitelky

	Portfolio dítěte – diagnostické a sběrné	Průběžně	Třídní učitelky ve spolupráci s dětmi a rodiči
Kvalita podmínek vzdělávání	Pedagogické porady	Dle ročního plánu	Ř + Z
	Porady vedení	Dle potřeby (zpravidla 1x měsíčně)	Ř + Z
	Provozní porady	Dle ročního plánu	Ř + Z
	Dotazníky pro rodiče	1x vstupní 1x na konci roku	Vytvoření Ř Distribuce U Vyhodnocení Ř + Z

Použité zdroje

Při zpracování školního vzdělávacího programu **„Duhová cesta“** jsme čerpaly ze ŠVP „Pojďme tam i zpět projít celý svět“, z RVP PV, z programu Začít spolu, z potřeb regionu, z platné legislativy, současného správního uspořádání státu, současných podmínek, možností a stavu školy. Zároveň se snažíme s respektem přistupovat k tomu, že předškolní vzdělávání je počáteční etapa celoživotního učení.

Zpracovala: Ivana Procházková – ředitelka školy

Školní rok 2024/2025

Schválen na pedagogické radě MŠ DUHA Třebíč dne 29. 8. 2024